

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, színház-utca 95. sz. a.,
I. em. hátul az udvarban,
hol a szerkesztő hétköznapokon délelőtt
10—12 óra között,
és Bolonya, mester-utca 325. sz. a.,
hol minden délután találhatók.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adódnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt; félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sorért 4 kr. (1—10 sor
helye 40 kr.) Nagyobb és többszöri hirde-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bérmentesen 30 kr.
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s. társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s. társa hirdetési irodájában.

63. szám.

Brassó, Kedd, június 1-én.

II. évfolyam 1886.

Kultur-ügy.

Midőn ezelőtt egy évvel az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” megalapításának eszméje mintegy varázstücsökre villámgyorsasággal megfogamzott lelkeinkben és oly lelkesedésre ragadott, mely népek- és nemzeteknél csak válságos pillanatokban észlelhető, ezen lelkesedést nem mulékony inger, nem felületesség, tartalom nélküli tüntetési vágy idézte elő, mert hiszen ilyenekre a nemzet a jelen anyagi világban már reá sem ér; hanem igenis megérlelte és nagyra növelte bennünk ezen eszmét azon évtizedek óta folyton fájdalommal átérzett tapasztalat, hogy nemzetünk Erdélyben évről-évre apad népből és birtokból, és hogy ezen pótolhatatlan veszteséget mielőbb megszüntetni és megakadályozni halaszthatatlan kötelesség.

Mi, kik az erdélyi részekben, a hely szí-
nén élünk, évek hosszú sora óta látjuk, hogy a magyar községekben előbb egyesek, később
többen és végre az egész község lakossága el-
oláhosodik; látjuk, hogy ősi magyar nevek
miként oláhosítottak el, mert a neveket vise-
lők is eloláhosodtak; látjuk, hogy a románok
miként hódítják el békés időben békés eszkö-
zökkel nemzetünk fiait és ezekkel együtt a
nemzet vagyonát, azon földet, melyet nemze-
tünk ősei szereztek meg s melyet véres verej-
tékével századokon át a nemzet tartott és vé-
dett meg minden ellepséggel szemben; látjuk,
hogy a román pénzintézetek miként kötik össze
széles területi kombinációikat politikai célzato-
kkal, és látjuk, hogy saját hazánk román lakos-
sága miként vonzódik a szomszéd Romániához
s hogy mily szívóssággal, páratlan fáradhatat-
lansággal igyekszik álmát — hazánkból Ro-
mániát csinálni — mielőbb megvalósítani.

És bennünk, kik mindezt látjuk és kik
érezzük, hogy mily fájdalmas naponta egy ha-
zaft, egy testvért veszteni s kik érezzük, hogy
naponta miként fogy lábunk alól a talaj, a
föld, mely édes hazánkat képezi, — bennünk
feltámadt végre az önfentartási vágy és feltá-
madt a hazafias kötelesség érzete, mely pa-
rancsolólag követelte, hogy a hazánkat és nem-
zetünket fenyegető veszélyt a nemzetnek tu-
domására juttassuk, hogy közös egyesített
erővel, az egész nemzet összes hatalmával száll-
hasson szembe azon veszéllyel, mely az egész
hazát, az egész nemzetet fenyegeti.

A hazafias kötelességérzetnek mi, kik a
veszélyt elsőként felismertük, eleget is tettünk;
a sajtóban országsszerte reámutattunk az ellen-
sége, a bajra és a következményekre; a ve-
szély helyén, hazánk erdélyi részeiben meg-
alakítottuk az „Erdélyrészi magyar közműve-
lődési egyesületet”, ismertettük ennek céljait
és a cél elérhetése érdekében okvetlenül szük-
séges pénz beszerzésére gyűjtést rendeztünk,
mely tevékenység az erdélyi részekben egy
pár százezer forint alaptőke beszerzését ered-
ményezte is.

Ámde ha ezen eredmény, az idő rövid-
ségét és az erdélyrészi magyarság szegénysé-
gét tekintve, önmagában is szép és minden-
esetre bizonyítékát is nyújtja az alapított egy-
let szükségességének, az eddig begyűlt összeg
még mindig igen csekély arra nézve, hogy az
egylet a honmentés nagy munkájához, mint
ezt munkaprogramjában maga elé tűzte, hoz-
záfoghasson és majdnem semmi azon célokhoz
képest, melyeket az egyletnek megvalósítani kell.

És ha az eddigi taggyűjtést tekintve, azt
kérdjük: mi lehet annak oka, hogy az egylet
tevékenysége eddig lehetetlenített? — a fele-
letet legnagyobb sajnálatunkra csak abban ta-
lálhatjuk, hogy a szoros értelemben vett Ma-
gyarország még mindig nem méltatta eléggé

figyelmére az általunk országsszerte körülhor-
dozott véres kardot; hogy nem ismeri még
azon veszélyt, mely az erdélyi részek esetleges
elvesztése által Magyarországot fenyegeti és
melyre hazánk halhatatlan szabadsághőse, Kos-
suth Lajos is a nemzet figyelmét felhívta,
vagy hogy közönnnyel veszi mindezt, azon
közönnnyel, mely egyedül növelhetné nagygyá
ezen vészterhes bajt és mely közönn már is
örökös szegényfoltját képezi nemzeti, hazafias
kötelességünknek; — mert csak azon közönn,
melylyel a magyar a magyar iránt, a testvér
a testvér iránt viseltetett, idézhette elő azt,
hogy a nemzet és a hazai talaj egy részét el-
vesztettük, és csak ez volt oka annak, hogy
egy műveletlen nép merészkedhetett a nemzet
és a haza teste ellen merényletet elkövetni,
ugy, hogy azt büntetlenül tehette is.

A közönn, mely túrta, hogy nemzetünk
és hazánk egy részétől megfosztassunk, köte-
lességmulasztás volt nemzetünk részéről, mert
a nemzetnek kétségtelenül első és legfőbb kö-
telessége a fölött őrködni, hogy a nemzet és
a haza ne gyengítették; és ezen kötelesség-
mulasztást a nemzet ma már csak avval te-
heti jóvá, ha sürgősen, minden rendelkezésre
álló módon segítyezi az erdélyrészi magyar
közművelődési egyesületet, mely a nemzet köte-
lességmulasztását jóvátenni tűzte ki életcéljául
s ha így mindenki, ki magyarnak érzi magát
és ki e hazában leli fel csak múltját és jövő-
jét, tehetsége szerint járul a szent cél elé.

A magyar nemzet egy évezred alatt szám-
talanszor megmutatta, hogy kötelességét jól is-
meri; megmutatta, hogy a haza és a nemzet
sérthetlenségeért, szabadságaért küzdeni tud és
akar; megmutatta, hogy az ellene támadókat
megfékezni s ha kell, leverni is képes; és most,
midőn a haza és a nemzet egy része már el-
vesztett, midőn egy nagy részt még az elvesz-
tés veszélye fenyeget: most, épen ez egyszer
ne érezne a nemzet kötelességet és ne tudná,
hogy kötelessége az elvesztettét visszaszerezni
és az elveszendőt megtartani? . . .

Mi ezen irányban még a kételyt is bűn-
nek tartjuk, mert a kétely ezen irányban a
haza, a nemzet iránti tántorinthatlan bizalmun-
kat ingatná meg; ezt pedig megingatni nem
engedhetjük, mert egy nemzet, mely egy ez-
redév alatt megmutatta, hogy van s kell-hogy
legyen jövője, — kell, hogy feltétlen bizalmun-
kat bírja.

És ép ezért hiszszük, hogy ha a támoga-
tás ez ideig késett is Magyarország részéről,
ez csak késett, de el nem marad; mert arra,
hogy egy életerős nemzet önmagát és hazáját
öntudatosan veszni hagyja, eddig eset nem
volt, — a kultúregylet támogatása pedig a
haza és a nemzet vesztlének megakadályozásá-
val azonos.

Dr. Weiss Ignác.

Belföld.

A temesmegyei kincstári birtokok. Temesmegye
Freidorf községéből Thomas Péter bíró vezetése alatt,
Hetzer Konrád esküdt, Scheibling Miklós és Müller Jó-
zsef községi képviselőkkel álló küldöttség — melyet
Rácz Athanáz orsz. képviselő mutatott be — a pénz-
ügyminiszternél a Freidorf község határában fekvő
összes kincstári földek megvételét kérelmezte, mit a
pénzügyminiszter lehetőleg teljesíteni ígért.

**Humanizmus a kihágási bírságpénzek behajtá-
sánál.** A belügyminiszter több ízben tapasztalta, hogy
a kihágási pénzbüntetések tulszigoru végrehajtása te-
kintetében egyes hatóságoknál több irányban kételyek
forognak fenn s hogy az érintett pénzbüntetések tul-
szigoru végrehajtása által csekély értékű ingatlannal
bíró, különben teljesen tisztességes s kifogástalan ma-
gaviseletű polgárok családjaikkal együtt további lét-
fentartásukban támadhatnak meg s így a szabott

büntetés által sokkal súlyosabban terheltetnek, mint a
mennyre azt a büntető igazságszolgáltatás célozza.
— Ennélfogva az igazságügyi miniszterrel egyet-
értőleg elrendelte, hogy a pénzbüntetéseket a köz-
adókra nézve előírt módon hajtsák be, tehát mindazo-
kat az ingóságokat, melyek a közadókna a zálogolás
alól ki vannak véve, a pénzbüntetések végrehajtásá-
nál a foglalás alól úgy humanitási, mint nemzetgaz-
dászati szempontból szintén vonják ki. Különösen
hangsúlyozza a miniszter, hogy a pénzbüntetések be-
hajtására irányuló s előre láthatólag eredményre nem
vezető végrehajtásokat mellőzzék s ily esetben hala-
déktalanul a pénzbüntetés helyett megállapított sza-
badságvesztést alkalmazzák. A mennyiben azonban
ezen felül a csekélyebb mennyiségű pénzbüntetés be-
hajtása másként eszközölhető nem volna, mint a sze-
génysorsu elítélt ingatlanának elárverezése s általá-
ban véve az elítéltnak s büntetlen családjának anyagi
tönkretétele, vagy további létfontartásának lehetetlenné
tétele mellett az esetben, tekintve, hogy a büntető
igazságszolgáltatásnak egyének vagy épen azok bünte-
len családjainak, csekélyebb beszámítás alá eső kihá-
gások miatt való anyagi tönkretétele czélja nem le-
het, ugy emberiségi, mint nemzetgazdasági érdekeknél
fogva megadható az illető elítélt kérelmére az a ked-
vezmény, hogy az ingatlan elárvereztetése mellöztes-
sék és a pénzbüntetést helyettesítő elzárás alkalmaz-
tassék.

Külföld.

A görög válság. A kamara május 29-iki ülésén
Trikupisz kormányelnök az ostromzár megszüntetésé-
nek halogatására vonatkozó interpellációra válaszol-
ván, kijelenté, hogy ő nem ismeri a hatalmak inten-
cióit. A lefegyverzést illetőleg ő nem vállalt a hatal-
makkal szemben oly kötelezettségeket, melyek Görög-
ország szuverenitási jogait sérthetnék. Egy másik
kérdésre azt válaszolta a kormányelnök, hogy ő nem
kétkedik a porta jó szándékában, mely szintén le-
fog fegyverezni, de még csak egy részét teljesítette a
Görögországgal szemben elvállalt kötelezettségeknek.
Azt a hirt, hogy a törökök a görög foglyok közül
többeket lemészároltak volna, megczáfolják.

Konstantinápolyból május 28-áról jelentik, hogy
tegnap estéig még néhány csekélyebb összeütközés
történt a határon. A hivatalos megállapítások szerint
a törökök vesztesége 180 halottra rug; a görögök
vesztesége állítólag még nagyobb. Salonikiba tegnap
300 görög foglyot hoztak.

A francia trónkövetelő kiutasítása. A minisz-
tertanács azt határozta 8 szavazattal 3 ellen, hogy a
hercegek kiutasításáról szóló törvényjavaslat, a kor-
mányt egyszerűen hatalmazza fel a kiutasításra; de
határozottan megállapodtak abban, hogy ha a kama-
rák a javaslatot megszavazzák, azt a párisi grófra és
Chartres hercegre azonnal alkalmazzák. A javaslat
szövegével, mely olyan, hogy minden köztársasági pár-
tot kielégíthet, minden miniszter egyetért.

A párisi gróf több bizalmasával közölte, hogy
kiutasítása esetén hivatát a külföldről fogja értesíteni
a teendő lépések felől. — Ha a kamara a kiutasítási
javaslatot elfogadja, a párisi grófon és Chartres her-
cegen kívül az ország elhagyására fogják kényszerí-
teni Napoleon herceget és fiát Viktort is.

A szász-comes.

Mindenki természetesnek fogja találni, hogy a
szász nemzetiségű és az azok által befolyásolt német
lapok egy idő óta igen élénken foglalkoznak a nagy-
szebeni főispáni s ezzel egybekötött „szász“-comesi
állás betöltésével.

Mi is elismerjük ezen állás fontosságát és hord-
erejét és tudjuk is méltányolni azt az illető lapoknál
nem szokásos higgadt mérsékelt hangot, melylyel ezen
fontos ügyet tárgyalják.

A szász körök — mondják az illetők — e kér-
désben nem fognak kevesebb előzékenységet tanusi-
tani, mint az leendő, mit velük szemben követni fog-
nak, mivel a kielégítő megoldás mindkettő érdekében
fekszik. »Ezen köröknek legkisebb kifogásuk sem le-
het az ellen, ha azon férfiú, kit a kormány ezen
fontos állásra kiszemel, a kormány bizalmát is bírja.
De ezzel szemben amaz óhaj is megfogható és iga-
zolt, hogy a szász népből (Volksthum) való le-
gyen: mert az illető nemcsak Szebenmegye főispánja,
de a „szászok“ grófja is s mint ilyen az egyetem-
lenségű.

Miként láthatni, az egész oda lyukad ki, hogy minden áron csak szász nevezessék ki ezen méltóságra, más nemzetiségű már a priori kizárassék.

Ámbár ezen óhaj egyáltalában nem egyeztethető össze magával a törvénnyel s inkább separatiztikus jellegű; a melyet eddig a szászoktól már megszokhattunk mindamellett a derék szász nép zöme iránti őszinte tiszteletből, ép oly szívesen üdvözlünk szász nemzetiségűt abban a diszes állásban, mint esetleg magyar embernél tennők; mert előttünk kétségtelen, hogy minden történetek dacára a szászság kebelében is találkoznak sokan, kik képesek a fajukhoz való hű ragaszkodást a magyar hazafissággal összeegyeztetni. Fényes példa erre a boldogult Brennerberg s sok más.

Másfelől azonban nagy tévedésben szenvednek amaz urak, ha azt hiszik, hogy a szebeni comes — mert erre fektetik a fősúlyt — csak szász lehet és hogy az kizárólag csupán csak a szászok grófja, miként ezt naponta hangoztatni szeretik, de bebizonyítani nem képesek.

A hajdani Erdély közigazgatását szabályozó diplomák és konstitúciók*) szerint, épúgy, mint a Vojvoda a megyékben és a székely gróf Erdély keleti részeiben, a hét szász székben is egy királygróf (Königsgraf-Comes Cibiniensis) gyakorolta a király nevében a törvénykezési és katonai hatalmat.

Libloyi Schuller Frigyes, nagy-szebeni jogakadémiai tanár 1854-ben a comes állására és hatáskörére nézve az idők folyamában felmerült ferde, erőltetett állításokra következőképen nyilatkozott:

„Valamint egyéb állami alkotásoknál, úgy ez esetben is megtörtént, hogy egyes köziratokból bámulatos szorgalommal és elmeéllel egyszerű szász (singulär-sächsische) jogintézményt csináltak, ily módon a jogi szempontokba ütközvén.

Ily módon csináltak a fundus regiusból (királyi birtok) Sachsenbodent, Sachsenlandot (szász-földet, szászterületet) és az eredetileg nagy-szebeni grófból: szászgrófból!

Az oly sokszor hivatott Privilegium Andreanum szerint a királygróf, a fenn említettek kivül — egyszersmind hűbéri képviselője is volt a királyi birtokon lakó hospites Regis-eknek (királyi vendégek-szász- és német telepesek) s mint ilyen az összes telepek legfőbb kormányát közvetítette a város (szász város-Broos) usque in Boralth (a székelyek keleti határa) a mely telepek nemzetiségekre való tekintet nélkül egyetemes népet (unus populus) képeztek és a későbbi időben kifejtett szebeni Egyetemen (a hét szék képviselője) ezen az alapon képviselve voltak.

Igy volt ez még a XIV. században is, a midőn a hét törvényszék (septem sedes) még mindig Nagy-Szebenhez tartozott.

Libloyi Schuller F. szerint ezen hétszék eredete is hűbéri államhatalmi tagozatnak s nem osdi német népszabadság organumának tekintendő, miként ez szász részről előszeretettel hangoztatik.

De a mit leginkább időszerűnek tartunk nyomtatékosan hangsúlyozni, ez azon történelmi tény, hogy királyaink nem ritkán birodalmi magyar mágánusokat is kineveztek nagy-szebeni gróffokká (Comites Cibiniensis), mely esetben a helyettesítés az ottani királybíró, mint vice-regentst illette.

Hogy csak néhányat idézzünk, találjuk 1273-ban: Ladislaus una Palatinus Comes de Baranya et de Cibinio; 1274-ben: Alexius 1275-ben: Alexander; 1278-ban: Petrus una Waivoda; 1324-ben: Tamás vajdát, ki egyszersmind comes de zonue et de Cibinio volt (lásd Fejér VIII. 2, 589); 1462-ben: Michael Székely de Szent-Iván és Stephanus Héderváry mint Capitanei castri Bistriciensis et Comites Cibiensis s végül a szászok irányában jóakaró Corvin Mátyás által kinevezett iudex Regius Cibiniensis Petrus Geréb de Veresmarth

A dicső Mátyás király után következett gyenge uralkodók idejében a közállapotok hanyatlásával a törvények tisztelete és érvénye is nagyon alászállott; s az ezek folytán bekövetkezett anarchikus állapotok alatt a jómódu, élelmes szászok — úgy miként jeruzsalemi Endre alatt — (a Privilegium Andreanum megszerzésekor), igyekeztek minden más befolyást tulszárnyalni; akkor teremtettk meg a szászgrófból és a szászgrófból, a mit sikerült nekik az azon időbeli kurialis stílusba is valahogy bejuttatni.

Hogy mily nagy volt a szászok vállalkozási szelleme, legekleltásabban bizonyítja azon államesin, hogy 1491-ben a pozsonyi békekötés alkalmával a magyar koronára való örökösödési jogot, ők egyes egyedül az osztrák házra ruházták át és esküvel megerősítették; — az 1498 és 1505-ki országgyűlések, azonban ezt az egyoldalú szerződést érvénytelennek nyilvánították.

Igy ama rész, a melytől napjainkban annyi alaptalan panasz indul ki állítólagos jogtiprás felett, — az ország legszomorubb napjaiban egyik jogot a másik után gyakorolt ugyanarra, hogy végre maga sem tudta s részben mai napság sem tudja, mi illeti jogosan s mi nem.

Tehát ismétéljük, hogy eszünkbe sem jut elnevezni, ha a kormány egy szász nemzetiségbeli férfit nevezet ki a többször említett méltóságra, sőt ellenkezőleg, azon áramlattal szemben, mely újabb időben a mérsékelt szászok és a magyarság kölcsönös közlekedésére irányul s szász körökben is mind nagyobb tért foglal, magunk részéről is óhajtjuk, hogy azon méltóságra egy oly egyéniség nevezessék ki, a ki bírja a kormány feltétlen bizalmát s a szászok rokonszenvét. Ez azonban nem annyit tesz, mintha magyar embert oda kinevezni nem lehetne. Ép ezért

figyelmeztetni kívánjuk az illető köröket, azon általuk, ignorált lényeges körülményre, hogy királyunk ő felsége, ha jónak véli, magyar embert is nevezhet ki oda, anélkül, hogy ez által akár egy régi, akár egy újabb jog megsértetnék; s ez által legfeljebb a jog-egyenlőségnek szerezne nagyobb érvényt, a melybe a szerencsétlen nemzetiségi törvény úgy is elég tág rést ütött.

H. J.

Román lapszemle.

„A politikai pártok Magyarországon és a szovénizmus.” Ez a címe a „Gazeta” vezércikkének a 111-ik számban, melyről a szerkesztő csillag alatt azt jegyzi meg, hogy e cikket egy magyarromán romantól kapta s hogy ebben híven jelezve van ama nagy aggodalom, mely az igazi hazafiakat az egész országban áthatotta. A tisztelt olvasó azonnal látja, hogy minő nagy figyelemmel és udvariassággal van ezen cikksorozat a „Gazeta” várotermébe bevezetve. „Oldozd le saruidat”, mondaná az igazhívő. Mi is illő figyelemmel közeledtünk ez uri vendéghez, ki a magyarromán pártokat akarja a „Gazeta” olvasóival megismertetni. Lássuk tehát a bemutatást.

A magyarromán szerint, a magyar állam olyan rossz helyzetben van, hogy béke idején ennél rosszabb és aggálykeltőbb helyzetet már nem is lehet képzelni. Na ennek ugyancsak meg fognak örvendeni odaát a védvamos testvérek! Nálunk a különnyelvű honpolgárok egyenetlenségben élnek s az igaztalanság és üldözés (?) miatt, melyeket kicsinyek és nagyok egy s más ürügy alatt s ezek között a „hazafisság” ürügye alatt szenvedniök kell, egymástól el vannak idegenkedve. Természetes, hogy az egy nyelvű Romániában úgy szeretik egymást a pártok s ezek között a két Bretiano testvér, t. i. János a miniszterelnök és Demeter az ellenzék vezére, mint a galamb a mézes buzát, — akarom írni: mint kecske a kést. Hanem ez odaát van s most nem róluk szól a nóta, hanem Ungariáról.

Nálunk a pénzügy olyan állapotban van, hogy ez Tisza legvérmesebb darabontjait is gondolkodába ejtette. A Bretiano darabontjai, a mint tudjuk, virágot tűztek kalapjaikra — au pusu flori dupe urechii s na még pulyka tollat. Nálunk a közterhek olyan súlyosak, hogy még a magyarokat is kihozta a türelemből, kik mégis élveznek valamit, nem hogy a többi népeket, kiknek nem adnak és nem csinálnak semmit az állam jövedelméből, mintha ezek valami hontentóta-félék volnának, a kik nem érdeklik hazánkat.

Hát az szent igaz, hogy odaát csináltat a kormány nem ugyan az állam jövedelméből, hanem a csángókéből román tannyelvű iskolákat a csángó gyermekek számára. Jó volna-e így ideát is? Elég az hozzá, hogy évről évre nő nálunk a deficit; míg odaát nem is pénz, ha nem golbinu poracatu — reczés arany. Az iskolák nálunk paloták, de természetesen csak a magyarok számára. A brassói és balázsfalvi gimnáziumi épületek, ezek úgy e bár gunyhók! Nálunk a törvényekből minden segédszolgabíró gunyt úz. Nálunk a törvénybírák nem tudják a nép nyelvét. Odaát mindan törvénybíró valóságos Mossfant. A közérköcsiség... na ezt ne bántsuk, mert az egyháziakról van szó. Hanem nálunk a többség minden adót megszavaz; odaát meg a kisebbség arra biztatja a megyéket, hogy tagadják meg a Bretiano kormánytól az adófizetést. Elég az hozzá, hogy minket úgy kormányoznak, mint 1848. előtt akármelyik vármegyét.

Ez aztán kitűnő magyarromán románja a „Gazeta”-nak, a kit most is deresen fektetnek, kalodába vernek, ur dolgára hajtának, kötéllal fogják katonának, mint akár 1848 előtt. Vaj kicsoda legyen ez a szerencsétlen s hol az ő hazája? Soh'se aggódj érette t. cz. olvasóm, nem nekünk van írva ez a cikk, hanem a bukuresti ellenzéki lapok számára. Nagyon jól tudja ezt az író, de hát nem baj az, ha mi is tudjuk.

Hát a magyarromán pártok hová lettek? Most következnek. Mi lesz belőlünk, ezt kérdezik ma itt magyar, román, szláv és német, a ki szívükben s nem szájukban hordozzák a hazát. Jót nem várhatunk, ezt még Tisza hivi is látják; milyen szép elismerés, hogy még ezek is látják. A szabadelvű párt: Tisza. Na ez aztán okos beszéd, Bretiano Demeter sem mondhatna okosabbat az ő Joanu testvéréről. Nem tudja az atyafi a magyar példabeszédet: Egy fa nem erdő.

Elég az hozzá, hogy nem csatlakozik az atyafi Tiszához. Ebből még nagy veszedelem lehet. Nem csatlakozik Szilágyi és Pulszky miniszteri jelöltekhez sem. Hát az Apponyi pártja hová lett? Itt van, kérem, de ez sem kell. Ez Tiszával egy alapon áll s vetélkedik vele a szovénizmusban. Akár Tisza, akár

Apponyi, egyikkel sem mentjük meg a hazát. Ez elég szomorú kilátás!

Né né, hát a függetlenségi párt? Ez még lét-jogát sem ismeri el a nemzetiségeknek. Na szépen vagyunk, mert másféle párt nincs az országgyűlésen. A meglevő pártok közül egy sem nyújt biztosítékot a haza megmentésére s így egyikhez sem csatlakozhatnak, már t. i. a magyarromán román hivi mert e pártokban hiányzik részint a jóakarát, részint a taktika, részint a képesség arra, hogy a hazát megmentésék.

Ez valóban elég szomorú. Várjuk el tehát, míg megalakítja a „Gazeta” magyarromán románja a honmentő pártot. Mit is tehetnénk egyebet, mint azt, hogy összedugjuk kezünket és várjunk. Czenkalji.

Erdély iparáért.

A romániai vámharcz következtében piacz nélkül maradt szász, székely és hazai román iparosok érdekében mozgalom indul ki Kolozsvárról.

29-én d. e. értekezletre hívták össze a kolozsvári szabó, szűrszabó és kalapos iparosokat dr. Halter Károly az E. M. K. E. alelnöke, Benigni Sámuel iparegyeleti elnök, Binder Lajos erdélyrészi iparfelügyelő és Sándor József az E. M. K. E. titkára.

Az értekezlet egyhangú lelkesedés közt kimondta, hogy felhívást intéz a haza összes iparegyesületeihez, kereskedelmi és iparkamaráihoz, a megyei és városi törvényhatóságokhoz, a benlakások intézetek igazgatóihoz s külön az ország összes üzletembereihez és fogyasztóihoz az erdélyi szász, székely és román testvérek iparának pártolása tárgyában.

Sándor József felolvastva a proklamáció szövegét, az egyhangúlag elfogadott, s pártolás, valamint a kivitel módosztatának megállapítása céljából áttett az E. M. K. E. igazgató választmányának június hó 12-én tartandó üléséhez. Addig a termelőkkel való érintkezés és hazánk nagy városaiban bizományi központok alakítása céljából az értekezlet megbízta és kiküldötte Binder Lajos iparfelügyelőt és Sándor József kulturegyeleti titkárt, a kik e hét folyamán érkeznek városunkba. A cél, hogy Szeben, Segesvár és Brassó iparosaival érintkezzenek. Mondanunk sem kell, hogy örvendünk e kellemes látogatásnak. Bár siker koronázná fáradozásukat.

Vasutat és ipart a székelyföldnek.

(Folytatás.)

De lássuk, vajjon csupán a magyarság szempontja s ennek folyamánya a tömör népességű székelyföld felvirágoztatása iránti nemzeti ideál parancsolják-e, hogy a székelységnek vasutat teremtsünk? s ha vajjon nem teszik-e arra érdemessé a székelyföldet természetadta kincsei is?

A székelyföld a keleti Kárpátok legkisebb termékeny része, talajának majdnem felét erdők képezik. Ha létezik a Svájcnak alfokozata, mint bajor-szász Svájc, akkor a magyar embernek régóta kellene székely Svájcának lenni. Fájdalom, hogy ez nincs így és mi még elszomorítóbb, az, hogy az anyaországnak alig $\frac{1}{20}$ százaléka, tehát kétezerből egy ember ismeri a székelyföldet; pedig ott vannak hatalmas gyógyerejű fürdői, mint Szováta, Korond, Szejke, Homoród, Előpatak, Borszék, Tusnád, Kovászna, Kászon, Torja, melyek közül sós, vasas-kén-sódos-timsós stb. tartalmuk szerint válogathatni; ott vannak nagybecsű természetes ásványvizei; ott vannak kiaknázatlan ércei, mint a kőszén, vas, réz, timsó, mész, cementkő, márvány, vulkánikus quarczok, festékföld stb., ott vannak legnagyobb részt most még nehézséggel hozzáférhető helyen megmérhetetlen értékű erdőségei az épület- és haszonfának minden nemével, mint hárs, kőris, tölgy, bükk, gyertyán, juhar, nyír, lucz, jegenye, vörösfenyő. Mily virágzó faipar volna teremthető e nemcsak sokféle, de elismert kitűnő minőségű erdőségek tövében, ha nem hiányoznak az alapfeltétel, a forgalmi eszköz.

Ime csak nagyjában a természetadta kincsek, vajjon nem érdemesek arra, hogy könnyen hozzáférhetőkké, valódi becses birókká tétessenek?

Igaz, a székelyföldnek nincs fölösleges megtermelésre alkalmas nagy térsége, inkább be, mint kívülről — kényeret; de állattenyésztése ma is tetemes s ez nagy dimenziókban volna fokozható kitűnő legelői és dus vizei mellett, ha a Tirolban és Svájcban követett intenzív havasi gazdálkodási rendszer meghonosulhatna, s ha a termelt sajt és a világba volna szállítható.

Mai napság azonban nem a szerint kell osztályozni a vasutépítésre alkalmas területeket: ha vajjon visz-e ki buzát s más gazdasági terményeket. Hisz folyton hangoztatjuk, hogy tisztán agrikultur országunkból inkább iparra gravitáló országot kell teremteni — mert a földmivelő ország a civilizáció zá-

*) Lásd Kósa — De publica partium Transs. — administrazione. Bécs 1816.

lövívője nem lehet, nem bírva meg a modern állam terheit. Ha tehát ez így áll, s ki tagadhatná ezt? hol létezik a magyar szent korona területén a székel-földnél hivatottabb országrész az ipar megteremtésére?

Tereptsünk a székel-földön oly ipart, melynek legyen első sorban biztos piacza hazánk — ezt nem veheti el tőle semmi külföldi verseny vagy vámpolitika. A mezőgazdaság kiegészítő része legyen az ipar s ezen gyáripárt teremtsen meg a társadalom, az államkormány összeműködő erővel az ország arra legalkalmasabb és nemzeti pontján a székel-földön s legyen az ne csak székel Svájc, hanem pótolja az országra nézve a behozó külföldet.

Igy egészíthetné ki egymást Magyarországon az agrikultúra és ipar — a külföldi versenynek mindkét irányban korlátozásával s idővel teljes kizárásával.

Sokan azt követelik az államhatalomtól, hogy miután a társadalom nem elég erős, teremtsen az állam maga ipart.

Azt hisszük, hogy ez kissé tulhajtott követelés; elég, ha az állam támogatja, elősegíti az ipar keletkezését s tovább fejlődésére kedvezményeket nyújt: tehát közvetett segélyével járul hozzá az ipar megteremtéséhez.

E részben azonban a kormányt alig terheli vád, mert a hol szükségét látta, teremtett ő maga ipart — példa rá a virágzó vasipar, — gépipar stb.; törvényt alkotott a keletkező új iparvállalatoknak adandó állami kedvezményekről, minek nem egy iparvállalat köszönheti keletkezését a fővárosban az országban.

(Folytatása következik.)

Színház.

Szombaton, hosszas készülődés után Strauss J. legújabb s szenzációt keltő operettje »A cigány báró« került Polgár társulatával előadásra. A hírneves tánczene s egyéb operettek, melyek Európa minden színpadján számtalanszor s tetszéssel adattak (Fledermaus, Mathusalem stb.) szerzőjének ez utolsó munkája bennünket magyarokat közelebből is érdekel, mert szövege jelenleg élő legnagyobb költőnk regényéből van véve, sőt Jókai a libretto elkészítésében maga is segédkezett, míg Schnitzer, ki szintén a szöveg szerzőjeként szerepel, azt csak a színpadi technikával összeegyeztette. Jókait a »Cigány báró« első előadása alkalmával a közönség Bécsben nagy óvációkban is részesítette, evvel mintegy jelezve, hogy a rendesen bohó s józan észre állító egyéb modern operette szövege közt ez előnyösen kitűnik. Jókai dicsőségét ugyan ezen libretto nem fogja öregbíteni, de az ügyes mesészővésben, érdekes helyzetekben, hálás színpadi alakokban felismerhető még Schnitzer »javításain« át is a nagy író. Természetes, hogy a tárgyat oly terjedelemben, mint az Jókai regényében foglaltatik, a színpad s a három felvonás szűkebb köre számára lényegesen megváltoztatni a mellék cselekményt, epizódokat kihagyni s a szereplő alakokat másképp kombinálni kellett. Így a mint az az operetteből előtűnik, pár szóba foglalható össze. Barinkai Sándor fiatal száműzött, kegyelmet nyervén, visszatér ősei birtokára, melyet időközben Zsupán Tódor szomszédja, a gazdag sertéskereskedő foglalt el. A büntetést kikerülendő, Arsena leányát hajlandó Barinkainak adni. Arsena azonban mást szeret, Barinkait elutasítja s kigunyolja. Saffi, cigányleány meg-sajnálja, utóbb belésszeret, viszonszerelmeire talál s álma következtében Barankai rá is talál őseinek a váromok alá temetett kincseire, »cigány bárónak«, vajdának választatik a cigány sereg által s Arsena az övé lesz. Evvel (a 2-ik felvonás végével) befejezettek is lehetne tekinteni a darabot. A harmadik felvonás a háborúból cigányaiából álló csapatjával győztesen hazatérő Barinkait tünteti fel s szervezen nem is csatlakozik az előbbi 2 felvonáshoz, hanem inkább felvonások, diszletek (a bécsi Prater) és egyéb az operettetől már elválaszthatatlan látványosságok alkalmazására való.

Az előadás megítélésében ennek két oldalát el kell választanunk: az operette kiállítását és a színészek játékát és énekét. — Az elsőket illetőleg föltétlen elismerés illeti Polgárt. Nem kimélt sem költséget sem fáradságot a szemre nézve elfogadhatóvá sőt kellemessé tenni. A három felvonás összes diszletei újak, costumejel csinosak, részben gazdagok. a szereplők száma szokatlanul nagy. E tekintetben tehát Polgár bevállalta a színpad alján tett ígérését, hogy »a mai előadással bebizonyítani óhajtom, mennyire becses előtem annak tudata, hogy ezuttal igényeinek eleget tehetnek.« Polgár azonban rosszul ismeri a brassói közönséget ha csak ilyen külső eszközökkel, mint diszletekkel, jelmezekkel, bengáli tűz pazarlásával akarja a zenekar hiányát elfelejtenni. Oly kitűnő zenekart mint

a városit zongorával helyettesíteni, annyit jelent, mint Straussnak elbájoló, gyönyörű zenéjét a közönség értelmének megbotránkoztatására elrontani. Hogy a zenekar hangjegyei a maguk idejében meg nem érkeztek, még kifogásnak is rossz. Kiváló énekeseket is kemény próbára tesz a zongora kíséret. Zenekarral az ének darabossága elsimul, a modern hangszerelés a középszerűt is széppé, a gyengébbet is elfogadhatóvá teszi; zongorával azonban ellentétes hangszínezésénél fogva a jó ének sem nyer, a gyenge pedig tűrhetetlenné lesz. S Polgár társulata, bár milyen ügyes és hasznavehető tagokkal is bír más tekintetben, épen ének dolgában fogyatékos. Az egy Váradi kivételével, ki jó játéka mellett énekével a legkövetelőbb igényeket is kielégíti s azért valahányszor a srinpadon megjelenik, élénkitőleg hat, a többinek nincs hangja. — Őszintén rámutatva így az ügy jól felfogott érdekében az előadás hibáira, szívesen s örömmel akarjuk annak előnyeit is kiemelni. A játék csaknem kivétel nélkül jó volt. Gyönyörűen nézett ki s festeni való volt Váradiné, Saffi cigányleány, énekével is ezuttal messze tulszárnyalta a közönség várakozását. Váradinének (toborzó huszártiszt) a közönséget felvillanyozó alakításáról már említést tettünk. Zsupán Tódor, a gazdag sertéskereskedő Sziklaiban a hatást s jókedvet előidéző hivatott személyesítőre talált; játéka semmi kívánni valót nem hagyott hátra. Réthy szintén jóvá tette fogyatékos énekét játékaival a királyi biztos, Cameró szerepében; mozdulatait, néma játékát a Kisfeludinéval egyetemben, ki husz év előtt elvesztett feleségét (Mirabella) adta, ha mindjárt nem is a finom komikum magaslatán mozgott, élvezet volt nézni Szilágyi Etelhez, vig természetéhez, naiv modorához ez alkalommal nem illett Arsena, Barinkait visszautasító büszke szerepe. Mint ügyes színész az azonban jóakarátával, szép toilette-jeivel bevált tehetségével ezen ellentétes jellegű szerepben is. A legnagyobb elismeréssel kell még Schubert E. és Huber Miksa színházi karnagyokról is megemlékeznünk; az utóbbi, ki az előadás alkalmával a zongorát kezelte értelmes, szakszerű játéka s vezetése miatt különösen megérdemli a dicséretet. Az összjátékban, a nehéz karok énekében (egyhány egészen magyaros jellegű zenével rendelkezik) az arrangement-ban, tisztán meglátszott a jóakaró és eredményes törekvés az újdonságot méltóan s Polgár jó hírnevének megfelelően színrehozni s kétszeresen sajnálhatjuk csak, hogy a zenekar elhagyása által a várt élvezet annyira megcsappant. A színházat a fel-emelt helyárak daczára elegans s — az erkély kivételével — nagyszámu közönség töltötte meg.

Helyi és vidéki hírek.

Tárczarovátunk lapunk mai számából — rendkívül felszaporodott tárgyhalmaz miatt — kimaradt.

Kisdudóvoda A helyben felállítandó magyar kisdudóvoda intézet javára fiatalság egy része vasárnap este a Nr. 1. szálloda kerti helyiségében igen kedélyesnek ígérkező zeneestélyt rendez, melyre a t. közönség figyelmét felhívjuk. Az estély jegyei igen nagy kelendőségnek örvendenek.

Az alsó sétatérén reggelenként járni ép annyi, mint magát porfelleggel borítani. Nem elég, hogy a tanács nem gondoskodik ily poros, száraz időben a sétatér öntözéséről, még arra sem ügyeltet, hogy a sétatér ne reggel 8 órakor söpörtessék. Már egy idő óta tapasztaljuk, hogy a söprés 8 órakor történik, a mi természetesen elviselhetetlen port idéz elő. Nem ártana kissé a közönség kényelmét is tekinteni.

Liptay István miniszteri- s Bernolák Sándor osztálytanácsos urak ez idő szerint Erdélyben utaznak, személyes meggyőződést szerzendő az állategészségügy állapota felől. Nemsokára városunkat is meglátogatják.

Tűz. Szombatról vasárnapra virradó éjszaka, mintegy 4 órakor megkonduktak harangok. Tűz volt. A vár-utca egyik házának — szemben a fekete kasszárnyával — zsindély fedele tüzet fogott. A fél ház tető le is égett s hogy nagyobb baj nem történt, csak a gyorsan elősietett katonaságnak köszönhető, mely a tüzet lokalizálta.

Értesítés. A brassói állami alsófoku ipariskola évi zárvizsgái f. évi június 1—6-ik napjain tartatnak meg a következő renddel: Június 1-én este 6—8 óráig az előkészítő b) osztály minden tantárgyból. — 2-án este 6—8 óráig az első a) osztály olvasás és fogalmazásból. Ugyanekkor a II-ik osztály számtan, mértani rajz- és természettanból. — 4-én este 6—8 óráig az I. b) osztály szám- és mértanból. Ugyanekkor a III. osztály olvasás, mértani rajz, vegytan- és iparműtanból. — 6-án délelőtt 9—12 óráig I. a) osztály szám- és mértanból, I. b) oszt. olvasásból, II. oszt. olvasásból, III. osztály számtan- és könyvtartanból. — A vizsgák folyama alatt a tanulók

rajzai és írásbeli dolgozatai ki lesznek téve. A tanulók kézimunkáiból szintén a múlt évihez hasonló munkakiállítás rendeztetik, mely 6-án — vasárnap — d. e. 9 órától. — 7-én esti 6 óráig díjmentesen megtekinthető. A vizsgák, valamint a munkakiállítás az állami polgári iskolák helyiségeiben (a Napnál) lesznek s azoknak meglátogatására az érdeklődő közönséget e helyen is tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

Nagygyűlés. A brassói iparegylet tegnap este tartott. általunk jelzett ülését iparosok százainak jelenlétében. A gyűlést Königes János alelnök megnyitván, a Harmath Lajos titkár ur lemondása által üresedésbe jött titkári állomásra a legközelebbi vál. ülésig — midőn a rendes választás megejtetik — lapunk szerkesztője, Szerényi József választatott; az általa szerkesztett emlékiratot a jelen voltak lelkesedéssel fogadták s megállapították a szükséges intézkedéseket. Az emlékiratot — mely magyar német és román nyelven fog kinyomatni — egy küldöttség nyújtja át a főispánnak, hogy kikérje támogatását s az árucarnok eszméjének felkarolását. Elhatároztatott ez ügybe az összes helybeli és szomszédos testvéregyletek bevonása a közös akció céljából. Tárgyalatott a bulgar hadsereg részére kiírt szállítási pályázat, mely iránt még ma folynak a tárgyalások. A minden várakozáson fölül sikerült gyűlésre jövő számunkban visszatérünk,

Baleset. Szász-Hermányban szombaton délelőtt a katonai gyakorlatok alkalmával nagy szerencsétlenség történt. Egy ágyu keresztül ment egy fiatal tüzérlegényen, a ki ott a helyszínén rögtön ki is adta lelkét. Dr. Tartler megyei főorvos épen a községben időzött s már csak a halált konstatálhatta. A szerencsétlen ifjut az orvos ur saját kocsián azonnal be is hozta Brassóba a katonai kórházba. Egy kis elővigyázat bizony nem ártana a katonaságnál sem.

Halálozás. Sebennek ismét halottja van. Egy derék, köztisztelőben álló férfi, Szabó Lajos kir. ügyész, lapunk kiváló munkatársa meghalt. Benne kitűnő tisztviselő, nagy tehetségű derék férfiú veszett el, kinek elhunytá fájdalommal fog eltölteni mindenkit, ki valaha csak ismerte. Temetéséről — f. hó 29-iki kelettel írja levelezőnk: — Ma d. e. 9 órakor nagyszámu előkelő uri közönség kísérete örök nyugalomra Szabó Lajos kir. ügyészt. A gyászmenet a boldogultnak lakásától az egész városon athaladva, impozáns látványt nyújtott, ki a vasuti indóházig. Itt az ércz-koporsót a vasutra tették, Héjasfalván át Szombatfalvára a családi sirboltba helyezendő. A notabilitások közül jelen voltak e temetésen: Román Miron gör. kel. érsek, Popea Archimandrita, Ninger Ignác, róm. kath. esperes. Székács F. törv. elnök, Elischer ö. tank. főigazgató, Bene R. posta- és Bysanczky pénzügyigazgató, Trauschenfels tanfelügyelő, Hochmeister polgármester stb. Képviselve volt a helybeli tábori törzskar Hersényi őrnagy személyében, a honvédség részéről pedig Say Gy. ezredes több honvéd tiszttel vett részt a gyászmenetben.

Vallásreform. A vallás és közoktatási miniszter — mint nekünk Budapestről írják — a Budapesten megalakult reformált izraelita egyház alapszabályait megerősítette s ezzel az egyház végleges szervezését engedélyezte. Ezen hazafias ügyre közelebbről visszatérünk.

Vas Gereben összes műveinek újabb kiadásáról már többször volt alkalmunk dicsérőleg megemlékezni. Méhner Vilmos jeles kiadónk adja ki azokat pazar kiállítással, Gyulai László gyönyörű illusztrációival. Most jelentek meg a 15—18. füzetek, még mindig a »Nagy idők« című regényt közzé. A 18-ik füzethez mellékelve van a költő sikerült arcképe. A műhöz igen diszes bekötési táblák kaphatók és pedig piros vagy barna színben. Egy-egy táblának ára 45 kr és minden kötethez külön kapható. Egy-egy füzet ára csak 25 kr s megrendelhető Méhner Vilmos könyvkereskedésében Budapesten, Papnövelde-utca 7.

Kerthelyiség. Városunk egyik legkellemesebb kerti helyisége a Bolonyában lévő »Oroszlánhoz« címzett vendéglő. Ezen kényelmes kerti helyiség június 2-án, szerdán, este fog megnyitni, mely alkalommal a teljes katonai zenekar fog Krause karmester ur vezetése alatt közreműködni. A kedélyes és szép kerti helyiséget ajánljuk a t. közönség szíves figyelmébe.

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnep miatt szombaton, június 5-én fog megjelenni.

Brassai piaci árfolyam

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1886. május hó 29-én.

Román papírpénz à 20 frankos	8.67 vétel	8.69 eladás
ezüstpénz à 20	8.60	8.70
Napoleon d'or (aranypéz)	10.01	10.02
Török lira	11.29	11.30
Arany	5.87	5.89
Orosz papírrubel	123.25	123.50

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szerényi József.

HIRDETMÉNYEK.

Szám 5211/1886.

Brassó megye alispánjától.

Szám 781/1886. tlkvi.

(232) 1—1

Hirdetmény.

Brassó megyének 1885. évi zárszámadásai felülvizsgáltatván és folyó hó 28-án tartott állandó választmányi gyűlésben tárgyalatván, az 1870. évi XLII. törvény-cikk 14. §-a értelmében mai naptól kezdve 15 napon közzsémre tétettek ki, — mi is oly hozzáadással hozatik köztudomásra, hogy a számadások, valamint az állandó választmány véleménye a fenn említett idő alatt, a hivatalos órákban a megye kiadóhivatalánál betekintheők.

Brassó, 1886. május hó 28-án.

Roll Gyula,
kir. tanácsos alispán.

Szám 1553/1886.

(220) 4—4

Pályázat.

Az alólírt járási szolgabíró részéről a mohai segédjegyzői állomás betöltésére folyó évi június hó 8-áig kihirdettetik, mely határidőig pályázni kívánók az 1871. XVIII. törvény-cikk 74. és 75. §-ai nemkülönben az 1883. évi I. törv.-cikk 6. §-a értelmében felszerelt folyamodványát annál biztosabban beadni felhivatnak, mivel később érkezők nem fognak tekintetbe vétetni.

A választás f. évi június 10-én délután 9 órakor fog megtartatni.

Ezen állomással 200 frt rendes fizetés és természetbeni lakás van összekötve.

Köhalom, 1886. május hó 15.

Balthres,
járási szolgabíró.

Szám 332.—1886.

Hirdetmény.

Az eddigi haszonbérleti szerződés eleni eljárása miatt Zajzon faluban fekvő és Brassó város tulajdonát képező örlőmalom a mostani haszonbérleti vesztélyére és költségére folyó évi június hó 15-étől 1887. október hó 31-éig visszarverés útján a legtöbbet ígérőnek kiadatik.

A visszarverezési tárgyalás folyó évi június hó 7-én délután 9 órakor a városi gazdasági hivatalban (nagy-utca 519. h. szám alatt) tartatik meg.

A kikiáltási ár 250 forint, és haszonbérletet kívánók felhivatnak egy 10% bántpénzzel ellátva, ezen tárgyalásnál megjelenni.

Az árverezési és haszonbérleti feltételek a tárgyalás megkezdése előtt felolvasatnak és addig is a városi gazdasági hivatalnál megtudhatók.

Brassó, 1886. május hó 28-án.

(231) 1—2 A városi gazdasági hivatal.

Szám 570. — 1886.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagy- és kis-küküllő megyei magyar királyi államépítészeti hivatal területén levő Nagy-Küküllő megyebeli Nagyvárád—Koloszvár—Brassói és Nagy-Szeben—Segesvári államutakon 1887., 1888., 1889., 1890., 1891. és 1892. években eszközözendő kavicszállítás biztosítása iránt a folyó 1886. évi június hó 25-én a magyar királyi közmunka- és közlekedésügyi miniszterium és a fennírt államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a közmunka- és közlekedésügyi miniszterium segédhivatalainak igazgatójához, vagy a fennírt államépítészeti hivatalhoz címelve, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap d. e. 10 óráig nyújtsák be. — A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok figyelembe vétetni nem fognak.

Az öt pecséttel zárt ajánlatok borítékán a címezésen felül világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és államút neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az építészeti hivatalnál átvethető ajánlati minta és felosztási kimutatás szerint teendők.

Az esetben, ha oly kőnemre tétetik ajánlat, mely a miniszterium által helyben hagyott, az építészeti hivatalnál kitett kőmintától eltér, a szállítani kívánt kőanyagának a vállalkozó pecsétjével ellátott két mintája az ajánlathoz csatolandó s egyúttal a felosztási kimutatás 7. rovatában a termelési hely is — honnan a szállítás foganatosítandó lesz — megjelölendő.

Egy-egy utrészletre nézve csak egy ár hozható ajánlatba, mely a miniszterium által helyben hagyott s az építészeti hivatalnál kitett mintára, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

Minden ajánlattevő az ajánlatok beadására kitűzött határnaptól kezdve, nyolcz hétig köte marad ajánlatához s a már benyújtott ajánlatok többé vissza nem vehetők.

Az építészeti hivatal területén átvonuló minden egyes állam-út vonalra külön ajánlatok nyújthatók be.

Azon állam út-vonalok csupán egyes részeire vonatkozó ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Úgy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerűen bélyegezendő s mindkettő ajánlattevő által aláírandó.

Az ajánlathoz a bántpénznek az adóhivatalba, illetőleg állampénztárba történt befizetéséről kiállított nyugta csatolandó.

A bántpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztásban kitett mennyi-

Árverési hirdetmény.

A megyesi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a nagy-szebeni „Albina” takaré- és hitelintézet m. végrehajtónak Hilla Vaszillie, Brezai Vaszillie és Brezai szül. Baubos Anna végrehajtást szenvedettek ellen 300 frt tőke, ennek 1885. évi márczius 15-étől járó 8% kamatja, 11 frt 50 kr eddigi és 14 frt 70 kr ezen kérvényért megállapított költségek behajtása iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi kir. törvényszék területén lévő Jeztina községi 76. számú telekjegyzőkönyvben A + 1—22. rendszám alatt Brezai Vaszillie és neje Barbat Anna tulajdonánál fölvett, 823 frtra becsült és a jeztinai 79. sz. tlkjkvben A + 1—20. r. sz. a. Hilla Vaszillie tulajdonánál fölvett s 1045 frtra becsült ingatlanokra az árverés elrendeltetik és annak megtartására határidőül 1886. évi június hó 19-én délután 10 órája Jeztinán a község házához kitűzetik.

Kikiáltási ár a fenti becsár, azonban az eladás a becsáron alól is meg fog történni.

Az árverezni kívánók — végrehajtató kivételével — tartoznak az együttesen kikiáltandó ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez bántpénzzel letenni, avagy annak a bíróságnál bírói letétben történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

Medgyes, 1886. márczius hó 30.

A kir. járásbírósa m. telekkvi hatóság.

Jánosi György

ügyvédjelölt, ki 13 év óta foglalkozik állandóan jogi gyakorlattal, helyben vagy vidéken előnyös alkalmazást keres mint fogalmazó.

Bővebb megtudható tőle lakásán, Brassó Lópiacz 41. (230) 2—3

A nagy-utczai 488. számú házban

több egyes

pinczehelyiség

bérbe adandó. Tudakozódhatni ugyanott

dr. Otrobán Nándor

(208) 4—4 tulajdonosnál.

ség után az ajánlattevő által ígért árak összegének legalább 5%-át kell kitenne.

Készpénz, vagy értékpapírok az ajánlatok mellett el nem fogadtatnak.

Azon ajánlattevőknek, kiknek ajánlatai nem fogadtattak el, bántpénzüket az árlejtés eredménye feletti határozat hozatal után fog kiadni.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal, a kimutatásra nézve pedig csak azon naptól fogva kötelező, a mikor az a közmunka- és közlekedési miniszterium által elfogadtatik.

A szállítandó kavicsmennyiség átlaga a szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta és ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kőminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők, illetve átvehetők.

Kelt Segesvárt, 1886. évi május hó 13-án.

(212) 3—3

Kovács Gábor,
kir. mérnök (főnökhelyettes.)

(228) 3—3

Egy eczetgyárnak
még teljesen jó karban levő berendezése,
(állványok, akók, hordók, erjedények)
eladó.

Vásárolni szándékozók bővebb tudósítást nyerhetnek Széles-utca, 602. szám alatt.

„István főherczeg” első rangú szálloda.

Van szerencsém a főbb úri rendekkel és a t. cz. utazó közönségtel tudatni, hogy

az „ISTVÁN FŐHERCZEG” szállodát Budapest, Ferencz József-rakpart

(a magyar kir. tud. akadémia közelében)

átvettem és semmi költséget sem kíméltem, hogy ezt teljes új berendezés megszerzése által első rangú szálloda magasságára emeljem és ez által ennek régi hírnevét továbbra is megszilárdítsam. Midőn tehát szállodámat a főbb úri rendek és a t. cz. utazó közönség kegyes figyelmébe ajánlom, fő törekvésem lesz, t. vendégeim megelégedését olcsóság, tisztaság és pontos kiszolgálás által megnyerni és megtartani, s ennél fogva kérem új vállalatom támogatását, mely tisztelettel

(179) 4 4

FRANCIS W., szállodatulajdonos.

Bécsben,
Singerstrasse
15. szám a.

PSEPHOFER J. gyógyszer-tára
az „Arany
birodalmi almához”.

Vértisztító labdacok, ezelőtt „általános labdacok” név alatt, utóbbi

alig létezik egy neme a betegségeknek, melyben e labdacok csoda-hatásukat be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben, hol sok más gyógyszernek használata nem hozta felhasználva, e labdacok segítségével számtalanul és rövid idő alatt teljes kigyógyulás eredményeztetett. Egy doboz 15 labdacossal 21 kr. Egy tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr. postai szétküldéssel 1 frt 10 kr. (Egy tekercsnek kevesebb nem küldetik.)

Számtalan elismerő levelek érkeztek, melyekben e labdacok fogyasztói hála-joknak kifejezést adnak azért, hogy a legkülönbözőbb nehéz nyavalyákból ismét teljes egészséghez jutottak. A ki csak egyszer is próbált e labdacokkal, azokat tovább ajánlja.

A sok hála nyilatkozatokból néhányat itt közlünk.

Leongang, 1883. május 15.

Igen tisztelt ur! Az ön labdacai csakugyan csodálatos módon hatnak; ezek nem olyanok, mint a másféle feldicsért szerek, hanem csaknem minden bajban valóságosan segítenek. — A huszvétkor megrendelt labdacokból a legtöbbet jóbarátoknak s ismerősöknek kiosztottam s ezek mindnyománál segítettek; sőt egy személynél is, kiknél különféle bajok s gyarlóságok léteztek, ha nem is tökéletes egészséget, de jelentékeny javulást nyertek, s a labdacokat folyvást használni kívánják. Azért kérem, küldjön nekem ismét 2 csomagot. — Réseztől s mindazok részéről, a kik az ön labdacai által már szerencsések voltak, egészségünket visszaszerni, fogadják legmélyebb köszönetünket.

Deutering Márton.

Bóga-Szt.-György, 1882. febr. 16.

Tisztelt uram! Az ön piluláért nem bírom legbensőbb hálámat elegendőképp nyilatkoztatni, mert nóm, ki már évek óta bélihánysában szenvedett, Isten segédelmével csak az ön vértisztító labdacai által lett kigyógyítva, s ha ő még most is kényserlve van némelykor azokból néhányat bevenni, mégis egészsége

Fagybalzsam, Pserhofer J.-től, Sok év óta fagyos tagokra s minden idült sebre mint legbiztosabb szer elismerve. — Egy üveges 40 kr.

Amerikai közsvénykenőcs, gyors és biztos hatású, tagadhatatlanul a legjobb szer minden közsvényes és csúszó bajok, ugymint gerinczagybántalom, tagszagadás, ischias, migraine, ideges fogfájás, fűzfájás, fűszagadás stb. stb. ellen. — Ára 1 frt 20 kr.

Élet-essencia, (prágai cseppek); megromlott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bántalmak ellen kitűnő házi-szer. — Egy üvegesével csak 20 krajczár.

Tannochinin kenőcs, Pserhofer J.-től, Évek hosszú sora óta valamennyi haj-növesztő szer között orvosok által legjobbnak elismerve. — Ára egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint osztr. ért.

Hasonszenvi (hom.) mindenféle gyógyszerek készletben tartatnak.

Az itt felsorolt szereken kívül még mindazon gyógyászati különlegességek, melyek osztrák lapokban ajánlva vannak, kaphatók, ugyanis:

Alpesi növény-likör, Bernhard W. Ottmártól.

Egy üveg 2 frt 60 kr; fél üveg 1 frt 40 kr.

Mész-vasszörp, Herbabny-től. — Egy üveg ára 1 frt 25 kr.

Schaumann gyomorsója. Egy doboz 75 kr.

Ferencezpálinka, (sósorszesz). — Egy üveg ára 60 krajczár.

Stájer növény-szörp. Egy üveg 88 kr.

Szem-essencia, dr. Rommershausen-től. Egy üveg 2 frt 50 kr; fél üveggel 1 frt 50 kr.

Dr. Hufeland szemdohánya. — Ára egy doboznak 60 kr.

Közsvény-fluid, Kwizától. Egy üveg 1 frt.

stb. és minden netalán raktáron nem létező czikke kívánatra pontosan és legutányosabb áron megszerezhetnek.

Küldeményezések 5 forint összegben alul postával csak az összegnek postautalvánnyal való előleges beküldésére, — nagyobb összegeknek utánvételt is teljesítenek.

olyannyira helyre van állítva, hogy most már ifjodott erővel minden teendőt végezheti. — E köszönetnyilvánítást kérem a szenvedő leiberiség javára felhasználni, s egyszersmind nekem még 2 csomag pilulát és 2 darab kina-zappant küldeni. Maradok kiváló mély tisztelettel

Novák Alajos, főkértesz.

16, 12—12

Bécs, 1881. február 20-án.

Tekintetes ur! Azon feltétellel, hogy az ön gyógyszerét mind oly jó hatással bírnak, mint az ön híres fagybalzsama, mely családomban több avult fagydagánokat gyorsan kigyógyított, minden ugynevezett általános szer iránt táplált ellenzékenyem mellett is előkeltem magamat az ön vértisztító labdacai használatára, hogy ezen apró golyócskák segítségével sokévi aranyeres bajomat bombázhassam. Nem tartózkodom ennek bevallása, hogy régi bajomból négyheti használat után tökéletesen kigyógyultam, s most ismerőseim körében e labdacokat legszorgalmasabban ajánlom. Az ellen sincs semmi kifogásom, ha ön e sorokat — de nevem aláírása nélkül — közzé teszi.

Mély tisztelettel C. V. T.

Egyetemes tisztító-szer Bullrich A. W.-től. Kifűtő, szűrésből eredt sebekre, mindenféle nyavalyás dagánatokra és rég, időnkint feltűrt dagánatokra is a lábakon; megrögzött mirigydagánatokra, fájdalmas pokolvarra, sebes és gyuladt emlíkre, közsvényfolyásokra s hasonló bajoknak számtalanszor bebizonyult szer. — Egy üveges 50 kr.

Golyva-balzsam, a golyva ellen biztos szer. — Egy üveges 40 kr.

Utolsóknak való tapasz. Egy üveg 50 kr.

Lábizzadás elleni por. Egy doboz 50 kr.

Neuroxlyn, Herbabny-től. — Egy üveg ára 1 frt és 1 frt 20 kr.

Eblabdacok. Egy doboz 30 kr.

Oxford-fogecseppek. Egy üveg 50 kr.

Korneuburgi marhapor. — Egy csomag ára 42 krajczár.

Mária-czelli cseppek. Egy üveg 35 kr.

Utolsóknak való tapasz. Egy üveg 50 kr.

Lábizzadás elleni por. Egy doboz 50 kr.

Neuroxlyn, Herbabny-től. — Egy üveg ára 1 frt és 1 frt 20 kr.

Eblabdacok. Egy doboz 30 kr.